

**Н.В. Кривдіна,**  
*науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Н.Г. Маслак,*  
*ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

## **УМОВИ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ЯК АНДЕРАЙТЕРІВ**

Одним із сегментів національного ринку капіталу є ринок цінних паперів. Але потенціал застосування інструментів даного ринку фактично не використаний, що обумовлено перш за все якістю цінних паперів, низьким кредитним рейтингом країни тощо. Проте недостатній рівень інфраструктури фінансового ринку також впливає на його активізацію.

Актуальність даного напрямку дослідження підтверджує, по-перше, усвідомлення великим числом власників того факту, що їх бізнес – товар, справедливу оцінку якого можна одержати тільки на публічному ринку, не поступаючись при цьому контролем; по-друге, зростання конкуренції між IPO усередині країни і IPO емітентів українського походження, що відбувається за кордоном, перш за все на Лондонській фондовій біржі; по-третє, ринок акцій ще багато раз доведе, що він ефективний тільки для стратегій, розрахованих не на короткострокові ефекти, а на “довгі позиції” (мінімум один-два роки), терпіння і позитивні очікування власників, а ринок корпоративних облігацій дозволяє вирішувати, в тому числі короткострокові цілі власників.

Завданнями даної роботи є наступні:

- дослідити потенціал ринку щодо діяльності андерайтерів;
- визначити переваги і недоліки використання андерайтерів для емітентів цінних паперів та банків-андерайтерів;
- визначення умов активізації банків у наданні послуг андерайтера.

В Україні ринок андерайтингових послуг щодо випуску корпоративних облігацій розподілений практично між кількома великими банками, серед яких лідерами є ІНГ Банк “Україна” (обсяг розміщених емісій станом на 01.01.2007 1263 млн. грн.), УкрСиббанк (1040 млн. грн.) та Укрсоцбанк (377 млн. грн.). У процесі розміщення андерайтер налагоджує тісні зв’язки з покупцями цінних паперів, що дає змогу підвищити репутацію банку серед інвесторів та емітентів і співпрацювати з ними надалі у напрямку надання інших послуг.

Основними перевагами використання андерайтингу є:

- для емітентів – вирішення питань, пов'язаних з емісією та обігом цінних паперів (гарантоване розміщення цінних паперів, економія часу, перевірка інвесторів тощо);
- для інвесторів – підвищення гарантії дохідності цінних паперів;
- для банків-андерайтерів – залучення додаткових клієнтів для банківського обслуговування, можливість отримання додаткових доходів; диверсифікація активних операцій (при гарантованому розміщенні).

Серед недоліків використання посередництва при розміщенні цінних паперів можна визначити: для емітента – додаткові витрати по розміщенню як плати за послугу андерайтера; для банку-андерайтера – рівень доходів за послугу, як правило, нижче витрат за нею, збільшення ризиковості активів банку.

Здійснення вітчизняними банками процедури андерайтингу цінних паперів на сучасному етапі ускладнене низкою таких факторів, як: недостатня прозорість і ліквідність ринку цінних паперів України, високий рівень ризиків угод щодо них, а також повільний розвиток фінансової інфраструктури.

У результаті дослідження були визначені основні умови активізації діяльності банків на ринку цінних паперів в якості андерайтерів, серед яких:

- удосконалення системи корпоративних відносин;
- застосування інструментів хеджування інвестиційного ризику;
- вирішення питання капіталізації банківської системи;
- розвиток фінансової інфраструктури.

Застосування схем взаємовідносин між емітентом, інвестором і андерайтером, запропонованих в роботі, дозволить мінімізувати кредитний ризик, який бере на себе банк при наданні послуг андерайтера.